

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Osebnosti. Okrajni komisar baron Warsberg je imenovan za nadkomisarja in je prestavljen v Gradec. — V Celje pa pride namestniški koncipist dr. pl. Ehrenwert iz Leobna. — Namestniški koncipist Emil Lubec v Celju je imenovan za okrajnega komisarja. — G. dr. Murko Cerkvenc, zdravnik v Št. Petru pod Sv. gorami, je postal železniški zdravnik v Zaboku na Hrvaškem. — V začasni pokoj je stopil davkar Ivan Šumenjak v Gornjemgradu. — G. dr. Jos. Rakelj, okrožni zdravnik v Šmarju pri Jelšah, se poroči z gđ. Liziko Streherjevo. Bilo srečno!

S pošte. Mesto poštnega upravitelja v Št. Juriju v Slov. gor. je podljeno g. Francu Kranjcu.

Iz šole. Štirirazredna ljudska šola v Kamnici se razširi v petrazredno, trirazredna v Pilštanjju v štirirazredno in dvo-razredna v Štorah v trirazredno. Nastavljene so: za šolskega vodjo v Sele-Vrhe gosp. J. Mohorko, učitelj v Št. Jerneju pri Muti, za stalnega učitelja ozir. učiteljico: v Šent Petru pod Sv. Gorami g. Franc Gostinčar iz Dobja, v Žetalah g. Jožef Korban, začasni učitelj istotam, v Kapoli pri Brežicah tamošnji začasni učitelj g. Martin Zatljar, v Sromljah gđ. Marija Čuček in Čadrama, v Zabukovju tamošnja začasna učiteljica gđ. Franciška Hrovat, v Lembergu ga. Marija Zidar iz Novcerkve pri Vojniku in v Poljčanah tamošnja začasna učiteljica gđ. Amalija Martelanc.

Mariborske novice. Dne 2. t. m. je peljal Felberjev hlapec Jakob Likavec, naložen voz drv. Pri vходу na dvorišče se splašajo konji in voz se zvrne na nesrečnega hlapca ter mu zmečka obe nogi. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je pa še isti dan umrl. Likavec je služil od l. 1886 pri Felberju in je bil 69 let star. — Mariborski občinski svet je prepovedal v svoji zadnji seji slovenske napise na predmetih, ki molijo v ozračju nad mestnim ozemljem. Na hišah pač smejo biti slovenski napisi, ker tam nima mestna oblast sploh nič ukazati. Toda tudi na teh predmetih, ki molijo v mestno ozračje, nima mestni svet pravice prepovedati slovenskih napisov in je njegov sklep popolnoma neveljaven! Prvič je tak sklep proti članu 19. o. z., drugič pa postava dovoljuje obrtniku in trgovcu, da rabi na svojih tablah tisti jezik, katerega on hoče rabiti. Mariborski mestni očetje so toraj v svojem slepem sovraštvu do Slovencev popolnoma protipostavno ravnali. Tisti urad, ki bi moral ravnati in ščititi zakone, jih sam tepta ter njim nasprotno dela. Posebno odvetnik dr. Lorber je bil za odpravo slovenskih napisov. Gotovo mu začne na stara leta očitati vest, zakaj da je zapustil svojo mater Slovenijo, in ker mu slovenski napisi vedno na novo zbuja vest, zato jih tako sovraži. V mestnem svetu sedi tudi eden socijaldemokrat. Ti ljudje vedno zatrjujejo, da so mednarodni, da je njim vsaka narodnost jednako draga. Toda naš socijaldemokrat v mestnem svetu si je mislil, ker sem že med volki, bom pa z njimi tulil. Ovrgele je svoja socijaldemokratska načela ter izjavil, da on ni proti temu, da se prepovejo slovenski napisi, čeravno ga zato ni živa duša vprašala. Pokazal je s tem, da je mariborska socijaldemokracija prepovena z nemškonalionalnim duhom! Skrb mariborskih Slovencev pa naj bo, da kmalu dobe dovolj slovenskih obrtnikov in trgovcev v mesto, da našemu ljudstvu ne bo treba hoditi k ljudem, ki ga sovražijo! — V Gradcu so prijeli 33 letno Jožefo Herceer iz Sladke gore pri Radgoni, ki je te dni ukradla nekemu posestniku iz ptujske okolice v nekem tukajšnjem hotelu 600 K.

Lukomatija ušel. Na mariborskem južnem kolodvoru je čakala lokomotiva na drugo, da se potem skupno odpeljata v tovarno na koroškem kolodvoru. Ko so hoteli drugo pristaviti, je ista s tako silo trčila v

stoječo, da ji je popolnoma polomila zadnji del in da sta padla strojevodja in kurjača na obeh lokomotivah raz nju. Pri tem močnem sunku pa se je odprla zatvornica para na stoječi lokomotivi in ta je zdirjala sama naprej. V grozni hitrosti se je pripeljala na kor. kolodvor. Tam je zapeljala na neki tir, kjer so stali štirje vozovi. Ti so bili v trenutku samo kup razvalin, v katere se je zarila lokomotiva in obtičala. Oba strojevodja in kurjača imata več ali manj hude poškodbe.

Nemška nesramnost. V zadnji številki smo poročali, da je neki nemški pobalin vrgel kamen v bralno sobo v prvem nadstropju Narodnega doma, ko je bila ravno pevka vaja in da je bil le srečen slučaj, da kamen ni priletel nikomur v glavo. In kaj nam na to odgovori lažnjivka vseh lažnjivk „Marburger Zeitung“? Da so Slovenci sami najeli dotičnega falota, naj vrže kamen skozi okno, da morejo potem Nemce obdolžiti! Ali si je mogoče misliti bolj ostudnega pisarjenja? „Fej“ taki časnikarski cunji!

Avstrijski bankovci v Mariboru prepovedani. Kakor poročamo med mariborskimi novicami, je prepovedal občinski odbor slovenske napise v mestu. Ker pa imajo tudi sedanji avstrijski bankovci slovenske napise, so seveda tudi prepovedani. Mariborski Nemci namreč sovražijo vse, kar je slovenskega! Ne nosite jim toraj avstrijskih bankovcev, sicer jih razjezite z na njih stoječim slovenskim napisom!

Klevetniki Slovencev. Zadnja Marburgerca zopet na najgrši način blati Slovence. Imenuje jih „bindiše Hereros“, (Hereros je divji narod v srednji Afriki), neumne dvonoge stvari, dvonoge živali, ljudožrce i. t. d. Kaj ne, „Stajere“, naši kmetje se bodo morali nemško učiti, da bodo videli, kako nas vedno Nemci nesramno psujejo!

Št. Lovrenc nad Mariborom. Zaradi tatvine so bili kaznovani: 15 letni Ljudevit Gorjak na 6 mesecev, 19 letni Janez Namestnik na 6 mesecev, 21 letni Franc Schuper na 8 mesecev, 28 letni Franc Ružič na 3 mesece, 20 letni Franc Borštner na 2 meseca, 19 letni Franc Paulič na 4 mesece in 41 letna Marija Pavlič na 3 mesece težke ječe.

Radvanje pri Mariboru. Že oktobra lanskega leta je bila občinska volitev v Radvanjah, a ker je židovski potomec baron Rosmanit vkljub temu, da je bil na zabavnem potovanju po Italijanskem, dal namesto sebe voliti s pooblastilom, zato se občinski odbor ni mogel sestaviti. Gostilničar Pšunder je namreč vložil ugovor proti volitvi. Toda Rosmanit je baron in ne kmet, zato je namestnija pri ugovoru posebno milostno postopala. Razveljavila je samo glas Rosmanitov, volitve pa ni ovrгла, čeravno se je zaradi nekaterih občinskih mest moralo celo zrebati. Tudi zdaj, ko je bil Rozmanitov glas razveljavljen, se je moral vršiti zreb med Rosmanitovim oskrbnikom Zührerjem in Laufferjem, a je Zührer odstopil. Sedaj bode menda vendar kmalu volitev župana! Ta slučaj nas zopet uči, kako se ravna z nemškimi baroni in kako s slovenskimi kmeti!

Iz Poljčan se poroča: Dne 1. t. m. nas je zapustila učiteljica gospodična Ana Osana, ki je tukaj službovala 11 let. — Deželni odbor in okrajni zastop slovenj-bistriški sta dovolila vsak po 200 K podpore tukajšnji obrtni šoli. A za kmete? — Okrajni odbor je poslal v šolski odbor obrtno nadaljevalne šole g. Franca Hartnerja.

C. kr. ministerstvo za poljedelstvo naklonilo je gosp. Andreju Zmavcu, strokovnjaku za vinarstvo, podporo, da nadaljuje svoje praktične strokovne študije po Francozkem. Skoro leto dni je že, kar je odšel na Nemško ter tam z nenavadno vztrajnostjo povsod praktično sodelujoč po vseh znatnih vinorodnih krajih nabiral skušnje in spopolnjeval svoje znanje. Posebno je poučeval zadružništvo. Na Francozkem, v državi, kjer je vinarstvo nedvomno na vrhuncu si more pa sedaj svoj

obzor še zelo razširiti. Komu bode to v korist? Našemu splošnemu vinarstvu! Častitamo toraj g. Zmavcu za dosežen uspeh pa tudi našemu vinarstvu, ki bode imelo končno korist od tega.

Ptujske novice. V zadnji občinski seji se je sklenilo razširiti parno pralnico. Gotovo je v ptuju mnogo umazanega, da morajo razširiti ta zavod. — Na Florijanskem trgu je povozil hlapec špediterja Segula pijonirskega desetnika, ki se mu je pripeljal na kolesu nasproti. K sreči se desetniku ni kaj hudega zgodilo.

Uradne ure v ptujski davkariji bodo od 1. junija t. l. naprej v delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 1. do 5. ure popoldne. Sklep blagajne ob 3. uri popoldne.

Prvi roj. Dne 3. maja t. l. je dobil posestnik in mlinar v Polžah pri Novicerkvi gospod Jurij Samec prvi, razmeroma močen roj, kar je tako zgodnji čas gotovo nekaj izvanrednega, posebno še, ker april ni bil lep.

Ješenci pri Slivnici. Na državni cesti so našli dne 3. t. m. posestnika Jožefa Vodušek iz Ješenc težko ranjenega. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico. Bržkone je padel iz voza ter se povozil.

Draga smodka. Vesela družba pri g. Lukmanu na Krčovinah pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža je nabrala po dražbi ene smodke v prid družbe sv. Cirila in Metoda 12 K 7 v, kar je pri enakih prilikah posnemanja vredno.

Velika Nedelja. V nedeljo, dne 28. maja popoldne bo vrožnani potovalni učitelj za čebelorejo, g. Jurančič od Sv. Andraža predaval in razkazoval o čebeloreji. Nobeden čebelar tukaj in v obližju naj ne zamudi ugodne prilike, da se izpopolni v tej stroki, ker le kdor umno gospodari s čebelami, dobiva od njih mnogo koristi.

Iz Rogatca. Naš trg je zagrizeno nemško gnezdo, kjer se sme Slovencev delati krivica, kakor se komu poljubi. Vse nepostavnosti oblasti mirno gledajo in jih s tem odobravajo. Kljub temu, da je sodni okraj do 88 odstotkov slovenski, ima sodišče samonemški nadpis zunaj, pa tudi v notranjem je vse nemško. Nadpisi pri občini so samonemški, istotako na pošti in drugod. Na kolodvoru bi imeli biti dvojezični napisi, ker jih nekateri nemški gospodje za nič nečejo gledati, raje napisov sploh ne napravijo. To je pač vrhunec nemške nadutosti. Naša šola je samonemška, kjer se učijo otroci hajlati in svojo materinščino zaničevati. Šolski prostori se oddajajo na razpolago švedskovskimi knjižnicami itd. Vrsta takih in enakih krivic je predolga, kakor da bi vse tukaj naštel. Kdaj se vendar kdo oglasi za pravice uboze slovenskega trpina tudi v našem kraju! Še je čas rešitve, zato na dan slovenski delavci, da se nam vendar ne začnejo tudi tukaj meje pogrezati.

Železnica Grobelno—Rogatec. Včeraj, dne 10. t. m. je bila na Dunaju deputacija iz Šmarja in Rogatca, ki je pod vodstvom drž. poslanca dr. Ploja se oglašila pri vodji želez. ministrstva Vrbi v zadevi zgradbe železnice Rogatec do deželne meje. Voditelj železničnega ministrstva je obljubil storiti vse, da se zgradba pospeši.

Kapela pri Radencih. Dne 6. t. m. je umrl cerkveni ključar J. Veberič, kmet v Boračevi. Pokojni je bil pobožen kristjan, pa tudi zaveden Slovenec, ki se je neustrašeno potegoval za pravice slovenskega naroda, ko je bil občinski predstojnik boračevske občine in ud gornjeradgonskega okrajnega zastopa. Bil je moder gospodar in si je vsako najmanjšo reč natanko zabeležil. Bil je ves čas zvest naročnik „Slov. Gospodarja in tudi marljivi dopisnik v prejšnjih letih. N. v. m. p.

Srebrno in svinčeno rudo so začeli kopati v Razboru pri Slovenjem Gradcu. Podjetnik je g. Aleksander Otič iz Celovca, ki kupuje vsa okoli rudokopov ležeča posestva.

Sv. misijon se bo obhajal v Razboru pri Slov. Gradcu od 27. maja do 4. junija t. l.

V Šmartnu pri Slovenjgradcu je umrl dne 7. t. m. osmošolec mariborske gim-

nazije Franc Zavodnik. Pogreb, katerega je vodil profesor rajnega, č. g. dr. Anton Medved, se je vršil dne 9. t. m.

Koliko je celjska občina dolžna mestni hranilnici? Svojega dolga mestni očetje ne izdajo, pa tudi „šparkasa“ mora molčati, ker bi se moral pokazati v precej — poletni opravi. Sedaj pa so se deloma le izdali. Občinski svet ima namreč po pravih pravico, razpolagati s čistim dobičkom in obrestmi rezervnega zaklada mestne hranilnice v obče-koristne in dobrodne namene. Za lansko leto je izkazala hranilnica 33.329 K takega raz-položljivega denarja ter vprašala občinski svet, v katere dobrodne namene se naj ta denar obrne. In občinski očetje so sklenili: 33.329 K se naj porabi edinole za pokritje zaostalih obrestí od vseh kapitalij, ki jih ima mestna občina izposojene iz „šparkase“. Računi lahko vsak sam.

Celjske porotne obravnave. V ponedeljek, dne 8. t. m. je stal pred porotnim sodiščem 57 letni branjevec Franc Bolihar iz Trbovelj, obdolžen umora. Obsojen je bil samo zaradi prestopka zoper telesno varnost na osem mesecev težke ječe.

Vitanje. Tukajšnji cerkovnik M. Poklič opravlja že 51 let cerkveno službo. Za svoje zvesto službovanje je sedaj odlikovan. K tej njegovi veseli in častni slavnosti so prišli tudi njegovi dobro preskrbljeni otroci. Otroci in vnuki so stali zraven sivolasnega 82 letnega starčka, ki se je mnogo trudil dolga leta in še sedaj, da je redno oskrboval svojo službo pri obeh cerkvah ter pogosto prehodil izredno hribovito in težavno župnijo ter poznal vsako hišo, vsako stezico. Še dobro ohranjenega starčka in njegove otroke so solze oblile, ko je v nedeljo, dne 7. majnika med sveto mašo pokleknil pred altar ter prejel sveto obhajilo. Potem mu je bila od veleč. g. župnika med primernim nagovorom pripeta na prsa svetla svetinja za zvesto službovanje. In ne samo on ter njegovi sorodniki se veselijo starčkove slave, marveč tudi župljani, ki govorijo: prav in lepo je to zanj in za nas vse, ker redkokedaj kak cerkovnik doseže tako čast in visoko odlikovanje.

Trbovlje. Umrli sta Terezija Juvan, žena pekoveškega mojstra v Lokah, na legarju in Marija Biderman, najboljša učenka 4. razreda.

Nemška šola v Mozirju! List „Südsteierische Presse“ je vprašal občinski urad v Mozirju, kaj je na tem resnice, kar pišejo nemški listi o nemški šoli in nastavljanju nemškega učitelja v Mozirju. Dobil je sledeči odgovor: „Na tamošnji cenjeni dopis z dne 30. aprila 1905 se poroča, da je vse do-pisovanje neresnično in da so se sklenili potrebni koraki, da se bo vse to preklicalo. Županstvo trg Mozirje, dne 4. maja 1905. Ivan Ovejčak, župan.“

V Teharjih je dne 3. t. m. umrl gospod Jožef Pečnak, veleposestnik tamkaj. Pokojnik, vrl slovenski narodnjak, se je celo življenje prav živo zanimal za razvoj Slovenstva na Spodnjem Štajerskem, zlasti pa za domačo zgodovino plemenite vasi Teharje. Raziskaval je zgodovinske vire, ki imajo dokazati poplemenitje Teharjanov. O teh svojih raziskavanjih je izdal tudi posebno knjigo. Njegovo rodoljubno in verno srce se najbolj zreali iz oporoke, kjer je visoke, po tisočakah broječe svote zapustil za narodne namene: za dijaški dom, za dijaško kuhinjo v Celju itd. Zlasti mnogo je žrtvoval za postavljanje nove župne cerkve v Teharjih, dobro vedoč, da je imeti nov božji hram ena najbolj vročih želja teharskih Slovencev. Da se zidanje cerkve pospeši, je v oporoki stavil pogoj, da se izplača določena vsota le tedaj, če se ista dogradi do gotovega časa. Slovensko Teharje, ki je izgubilo enega najboljših svojih sinov, je priredilo pokojniku prelep pogreb, da se izkaže najstarejšemu prvoboritelju dostojna zadnja čast. N. v. m. p.

Teharski posilinemci obsojeni zaradi soudeležbe pri tatvini! Špeshin Janez Goršek, prvi je tast Janezov, drugi je brat

posilinemškega župana Gorškega, sta bila dne 10. aprila obsojena pri celjskem sodišču vsak na 24 ur zapora radi soudeležbe pri tatvini. Kupovala sta namreč ukradeno blago od nekega Nečeka, Pečnakovega hlapca.

Videm ob Savi. V noči na 10. t. m. stazgoreli na Vidmu posestnici Volčanjšek z vsem svojim imetjem. Šest gasilnih družb je komaj omejilo ogenj in rešilo sosedna poslopja, a Volčanjškovim niso mogli rešiti nič, niti življenja niti premoženja. Zgoreli sta obe!

Mura je narastla vsled taljenja snega na Gornjem Štajerskem. Bati se je, da bo voda narastla kakor meseca oktobra lanskega leta.

Artiče pri Brežicah. Umrli je po kratki, zelo mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, dne 2. t. m. mladenič „Marijine družbe“ Anton Metličer, star 20 let, torej v cvetu svoje mladosti. Bil je ponižen in krščanskega vedenja. Pogreba se je udeležilo precej ljudstva in pa fantje iz Marijine družbe. Zelo ganljivo nagrobno so govorili č. g. Potovšek, voditelj Marijine družbe. Bodi mu zemljica lahka!

Pozor šolskim vodstvom! Ker je lepo petje šolske mladine dika in čast vsake šole, opozarjamo sedaj, ko se pričnejo šolarske maše, gg. učitelje in učiteljice na praktično zbirko cerkvenih pesmi. Pesmarica „Prijatelj otroški“ si je pridobila splošno zaupanje po svoji izborni vsebini, po lični obliki in, kar je p-glavitno, po čudovito nizki ceni. Dobiva se namreč v Zvezni trgovini (D. Hribar) v Celju in v Cirilovi tiskarni v Mariboru v trojni obliki: Oblika A: mehko vezan izvod stane 16 v, oblika B: v platno vezan 24 v, oblika C elegantno vezan 36 v. K tretji izdaji (1905) „Prijatelja otroškega“ se dobi tudi partitura „Veselje angelsko“ po 50 v, s pošto pa 56 v.

Vojaški begunec. Karol Kovač, doma iz Petrovč, ki je služil pri 27. pešpolku v Ljubljani, je minoli teden pobegnil od vojakov. Izposodil si je kolo, na katerem se je odpeljal. Njegovo obleko so našli v nekem gozdu blizu mesta.

K 28 dnevni orožni vaji bodo poklicani 13. junija t. l. vsi tisti rezervisti in nadomestni rezervisti, ki so določeni v vojnem času za sestavo mejnih obrambnih stotnij ob avstrijskološki meji. Po leti, ko je največ dela, se kličejo mladi možje k orožnim vajam. To bo zopet udarec za kmeta!

Razglednice z Strossmajerjevo sliko prodaja po 10 v komad trgovec s papirjem g. Jernej Bahovec v Ljubljani. Isti trgovec prodaja tudi tri skupaj pritrjene razglednice, katerih ena ima slike slovenskih pesnikov.

Novi molitveniki. V zalogi katoliške bukvarne v Ljubljani sta izšla zopet dva lepa molitvenika. Izdal ju je ljubljanski knezobiskopijski ordinarijat v soglasju z drugimi škofijami. Prvi „Šolski molitvenik“ ima le najpotrebnejšo vsebino, vendar pa tako, da za ljudske šole v resnici zadostuje (tudi za prvo sv. obhajilo). Drugi večji molitvenik „Večno življenje“ ima vso vsebino „Šolskega molitvenika“, ob enem pa je toliko razširjen, da bo koristen, zanimiv in priljubljen tudi odraslim. Cena je sledeča: „Šolski molitvenik“: v rdeči obrezi stane 80 v, v zlati obrezi 1.20 K; „Večno življenje“: v rdeči obrezi stane 1.20 K, v zlati obrezi 1.60 K. Na deset naročenih izvodov se dobi eden, na dvajset pa tri kot nameček. Poštuna se še posebej zaračuni.

Društvena poročila.

Velika narodna veselica v Mariboru. Pripravljalni odbor prosi vse cenjene pevke in pevce v mariborski okolici za sodelovanje. Istotako se prosijo vsa slavna društva na Slov. Štajerskem za samostojno sodelovanje, katero naj blagovolijo naznaniti, da se ukrenejo potrebne odredbe. Od skupnega pevskega zbora se bodo proizvajale sledeče pesmi: 1. Ciril-Metodova himna s spremljevanjem godbe. 2. Občutki, moški zbor, Aljaš (II. zvezek pesmarice). 3. Nazaj v planinski raj, Nedved (I. zvezek

pesmarice). Vsi dopisi, ki se tičejo te veselice, se naj pošljejo na naslov: „Načelstvo za prireditev veselice sv. Cirila in Metoda Maribor, Narodni dom.“

Bralno in pevsko društvo Maribor priredi povodom otvoritve vrta v Narodnem domu dne 1. junija t. l. koncert.

Za mariborsko dijaško kuhinjo so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Posojilnica v Gornji Radgoni 20 K, Korošec 1 K, župnik Koren 10 K, dekan Hrastelj 10 K, v Rušah nabrala gđc. Ivanka Srnc 20 K, odvetnik dr. Pipuš 37 K 2 v, požarna bramba v Cezanjevcih 20 K, konkurenti 25 K, nadučitelj Bregant 2 K, učitelj društvo slovenj-graško nabralo na izletu pri Rotovniku v Lehnu 16 K 50 v. Vsem srčna hvala!

„Sloven. pevsko društvo v Ptuj“ si je izvolilo pri izvanrednem občnem zboru dne 7. maja 1905 sledeči odbor: gg. Drag. Zupančič, predsednik; dr. Bela Stuhec, podpredsednik; Val. Kajnih, tajnik; Iv. Muršec, blagajnik; Silv. Šentjure, arhivar; namestniki pa: gg. Miran Lorber, Jož. Slavinec, Ant. Poreker, Iv. Strelec. Zunanjim odbornikom so bili voljeni gg. Matej Hubad, Ljubljana, prof. Jošt, Celje, Iv. Zemljič, Maribor in Fr. Zaherl, Ljutomer; revizorjem pa gg. Jož. Zelenik, Jak. Kopic in Ferd. Skuhala.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani prosi tem potom vse one častite rodoljubkinje in cenjene rodoljube, ki se ukvarjajo z razprodajo „narodnega koleka“, da izvolijo vsaj do konca meseca majnika 1905 uposlati podpisanemu vodstvu še dolžne zneske. Ob enem se naprošajo, da izvolijo naznaniti od koga da so prejeli te „narodne koleke“, za katere pošiljajo denar. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Iz Kozjega. Igra, ki jo je „Gospodar. bralno društvo“ z novo godbo priredilo minulo nedeljo, se je prav dobro obnesla. Natančneje poročilo objavimo prihodnjič.

V korist pogorelcem v Šeščah prirede Žalski diletanti v nedeljo, dne 14. maja v dvorani g. Franc Hodnik-a veselico s petjem in gledališko predstavo. Začetek ob 1/2 8 uri zvečer. Ker je namen tako blag — saj hitimo nesrečnemu na pomoč — in vzpored tako zanimiv, pričakujemo, da se vsakdo odzove temu vabilu, da se tako zabava, obenem pa prinese svoj dar revežem, ki jim primanjkuje najpotrebnejše.

Polzela. „Bralno društvo“ in „Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda“ sta priredili dne 30. aprila, kakor vsako leto ob tem času, veselico. Kakor je bilo pričakovati, obnesla se je tudi letošnja veselica sijajno. Na vzporedu sta bili igri „V Ljubljano jo dajmo“ in „Ultra“, petje ženskega zbora in goslanje g. A. Nerata iz Soštanja. Vsi sodelovalci so rešili svojo nalogo dobro, zlasti pri igrah ni hotelo biti smeha in odobravanja konec. To je pa res, naši slovenski Polzelani so se tekom zadnjih let razvili tako, da se lahko lotijo še tako težkih nalog brez strahu, da bi jim spodletelo. Posebno so se odlikovala to pot dekleta. Njih krasno petje in dovršeno igranje ostane gotovo vsem v dobrem spominu. Mnogo zaslug za veselico si je stekel kakor vedno g. J. Žigan, v čigar prostorih se je vršila. Po vzporedu se je razvila v prostorih g. Cimpermana živahna prosta zabava, katere so se vdeležili poleg domačinov tudi gostje iz Braslovč, Vranskega in drugod. Napitnica za napitnico se je glasila in ob splošnem navdušenju se je povdarjalo, da sta narodni društvi, kateri sta se gledali v prvem času nezaupno, zdaj našli pravo pot, ko roko v roki nastopate v prosep narodne stvari. Res je, Slovenci smo vsi, in vsi se zavedamo, da se ne bomo dali izriniti iz svoje posesti na Polzeli, pa makar pridejo še vse drugačni nasprotniki, kakor so ti klaverni „nemški“ junaki. In da smo prišli na to lepo pot, je gotovo prva zasluga obeh gg. društvenih predsednikov, ki sta vedno neumorna in požrtvovalna, kadar se gre za narodnost. Končavam svoje poročilo z željo, da se kmalu zopet vidimo na prijazni Polzeli. Savinjecan.

Gospodarske stvari.

V boj proti peronospori.

S peronosporo se nam ravno tako godi kakor z zobobolom. Kadar me zob začne boleti, je že tudi pokvarjen. Kdor hoče zdrave zobe imeti, se jih mora dati preiskati dokler ga še ne bolijo. Če čakamo s škropljenjem proti peronospori tako dolgo, da jo že opazimo, do tačas nam je ona že veliko škvaro napravila. Vsaki del, na katerem se ona prikaže, je že poškodovan in ne bo nikdar več zdrav. Vsepešno delujemo proti peronospori le tedaj, če škropimo poprej kakor jo vidimo. Zdravila za to bolezen nimamo. Pač pa imamo izvrstno sredstvo modro galico, katera zapreči kalenje trosov peronospore. Če padejo ti trosi na mesto, kjer se le najmanjša sled modre galice znajde, ne morejo kaliti in postanejo neškodljivi. Če je pa enkrat ta tros svojo kal v list ali v jagodo pognal, tedaj nima modra galica nič več upliva na njega.

Kedaj se naj škropi.

Težko je naprej naznaniti, kedaj se mora prvokrat škropiti, da se največji uspeh doseže, ker nimamo vsako leto enako vreme. Prvo škropljenje je največje važnosti, opraviti se mora jako zarano, kakor hitro začne trs poganjati. Prvo škropljenje tudi ne pride drago. Dokler so poganjki le 8—10 cm dolgi, se ne porabi dosti tekočine. Da se peronospore obranimo, mora se listje poškopiti že poprej, kakor njeni trosi začnejo kaliti. Največji upliv na uspeh škropljenja ima kedaj in kako se škropi. Ne bolj pogosto škropljenje — ne bolj močna tekočina ne more več tega popraviti, kar se je zamudilo, če se prvokrat prepozno škropi.

Lansko leto se je lahko pogosto sledeče opazovalo. Polovica vinograda bila je lepa, druga polovica brez grozdja. Eden vinograd zdrav, obetajoč lepo trgatav, sosedov podoba žalosti. Od kod to? Dobro ohranjeni deli vinogradov bili so škropljeni že pred deževjem, nekateri celo med dežjem. Sledilo je nato več dni z lepim vremenom za peronosporo. Petkrat na dan dež, sonce, soparica. Ni se škropilo, čakali so na lepo vreme, ker so mislili, če dežuje, škropljenje itak ne pomaga, — ker dež vso galico opere. To mnenje je celo napačno in je bilo lansko leto krivo izgube veliko sto tisoč kron narodnega premoženja.

V tako nevarnih časih porabiti se mora za škropljenje vsak trenotek. Kadar dež preneha, ja če rahlo dežuje, naj se kar nadalje škropi. Moč modre galice se skozi to ne zmanjša za veliko in pogosto je to edino sredstvo obraniti trgatav. Lansko leto imeli smo dosti dokazov za to.

Drugokrat se naj škropi hitro po cvetju. Poznejša škropljenja odvisna so od vremena in nastopa peronospore. Če opazimo, da se nam je peronospora precej razširila, tedaj ne rok križem držati. Škropimo z vsemi močmi in pogosto. Povzročeno škodo sicer ne moremo

veliko popraviti, pa nadaljno razširjanje s tem zabranimo, rešimo, kar se še rešiti da.

(Konec prihodnjic)

Društvena naznanila.

Dirkalsko društvo v Ljutomeru. Preposicije za spomladansko dirko za leto 1905 v nedeljo, dne 28. maja na Cvenu. I. Plemenska vožnja s prvenci 350 K, od teh 200 K od štaj. dež. zbor in 150 K od dunajskega dirkalskega društva za 3—8 letne na Štajerskem rojene in izrejene žrebce in žrebce, ki še pri nobeni dirki tekmovali niso in so v lasti kmetiskih posestnikov. Daljava 2000 m. Triletnim 25 m dovoljeno. 120 K in eno zastavo prvemu, 80, 60, 40, 30, 20 K. Vloga 6 K. Neobdarovani dobijo 4 K nazaj. II. Glavna vožnja: 400 K od dunajskega dirkalskega društva za 3 do 10 letne, na Štajerskem rojene in izrejene kobile in žrebce, ki so v lasti kmetiskih posestnikov konji z rekordom 2 : 05 ali boljšimi; za vsako boljše sekundo po 15 doklade. Daljava 2000 m. Triletnim 50 m dovoljeno. 130 K in eno zastavo prvemu, 80, 70, 50, 40, 30. Vloge 6 K; neobdarovani 4 K nazaj. III. Dopolnilna vožnja: 225 K, od teh dalo 150 K badensko, 50 K dunajsko in 25 K ljutomersko dirkalsko društvo. Za inozemske konje vsake starosti. Konji z rekordom 2 : 02, za vsako boljše sekundo 20 m doklade. Dobiteltji prvih daril pri današnjih vožnjah pod I. in II. so od te vožnje izključeni. Štiri častna darila in sicer: En gig vreden 100 K prvemu, ena amer. dirkalska vpreza vredna 75 K drugemu, dvovprežne vajeti vredne 30 K tretjemu in ena ura vredna 20 K četrtemu. Daljava 2000 m. Vloge 5 K, neobdarovanim 3 K nazaj. Zadnji zglasivni termin v petek dne 26. maja dopoldne do 12 ure pri gospodu M. Zemliču v Ljutomeru. Druga določila kot prejšnja leta. Dirkališče je vozcem za vajo svojih konj samo zadnja dva dni pred dirko, t. j. 26. in 27. maja na razpolago. Za dirk. društvo: Josip Mursa, t. č. preds.

Slov. gosp. in izobraž. društvo „Skala“ v Št. Petru pri Mariboru priredi dne 4. junija veliko veselico na vrtu g. M. Muršeca. Natančen vzpored prihodnjic! K obilni udeležbi vabi odbor.

Bralno društvo za ljutomersko okolico bo dne 21. t. m. imelo „besedo“ v veliki dvorani gospoda Kukovca. Iz prijaznosti bo sodelovalo „Slovensko pevsko društvo“ in udeleženci bodo imeli tudi priliko slišati gramofon g. dr. Grossmana. Vstopnina se ne bo pobirala nobena. Začetek točno ob 4. uri. K obilni udeležbi vabi odbor.

Slov. kat. izobraževalno društvo „Straža“ na Dunaju priredi v nedeljo, 14. maja popoldne takoj po slovenski službi božji zabavni večer z gledališko predstavo „Sv. Neža“ v veliki dvorani restavracije „zum grünen Baum“ v VII. okraju, Mariahilferstrasse 56, kamor vljudno vabi dunajske Slovence. Ta večer nastopi prvič društveni tamburaški zbor pod vodstvom g. kapelnika Franja Frasa. Začetek ob petih.

Iz Majšperga. Zahvala. Velepoštovani gospod dr. Franc Jurtela, deželni poslanec in odvetnik v Ptuj, je poslal našemu bralnemu društvu 5 K. Za ta velikodušni in domoljubni dar mu izreka najiskrenejšo zahvalo odbor.

Bralnemu društvu v Kostivnici so darovali: slavna posojilnica pri Sv. Križu tik Slatine 35 K, č. č. gg. Peter Erjavec 6 K, Alojzij Cilensek 3 K, Roman Skerbs 1 K, Simon Wut 4 K. Za hlagodušne darove izreka najpristrčnejšo zahvalo odbor.

Prostovoljno gasilno društvo v Okoslavcih priredi dne 14. maja veselico v prid društvene blaginje v gostilni g. M. Trstenjak v Vidmi. Za obilni obisk prosi odbor.

Zahvala.

Slavna posojilnica v Gornji Radgoni je darovala prostovoljnemu gasilnemu društvu v Okoslavcih 20 K, za kar izreka odbor najiskrenejšo zahvalo.

Listnica uredništva: Puščava: Prosimo Vas, oprostite, saj veste, da takihotic ne prinašamo, ker gg. večinoma ni ljubo.

Loterijske številke.

Gradec 6. maja: 30 59 22 3 48
Dunaj 6. maja: 70 30 86 84 61

Tržne cene

v Mariboru od 22. do 29. aprila 1905.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		19	60	20	40
rž		15	80	16	60
ječmen		17	20	18	—
oves		16	60	17	20
koruza		17	—	18	—
proso		18	60	19	40
ajda		17	60	18	40
seno		4	80	5	20
slama		3	90	4	30
fižola	1 kg	—	22	—	28
grah		—	40	—	48
leča		—	36	—	64
krompir		—	—	—	8
sir		—	36	—	72
surovo maslo		2	10	2	80
maslo		1	10	2	40
špeh		1	38	1	44
zelje, kislo		—	28	—	36
repa, kisla		—	20	—	24
mleko	1 lit.	—	20	—	22
ametana, sladka		—	40	—	56
„ „ „ kislá		—	60	—	70
zelje	100 glav	—	—	—	—
jajce	1 kom.	—	5	—	—

**Kupujte
NARODNI KOLEK!**

Slovinci! Spominjaj se
„Zgodovinskega društva!“

Trgovina z železnino „Merkur“
P. Majdič, Celje

priporoča: **Traverse, železniške šinje cement, cevi iz kamenčine in strešno lepenko.**

Razne poljedelske stroje
posebno pa
peronospora-brizgalnice.
! Gumi za cepljenje!

Kose, srpi in najboljši brusni kamni. Mreže iz trnjeve žice za ograje. Železno pohištvo in stoli ter mize za vrtove.

Cenik poljedelskih strojev je izšel. 311 4

Demetriji Glumac,
kotlarski mojster
Kaserngasse 13. MARIBOR Kaserngasse 13.
priporoča svojo veliko zalogo

kotlov,
najboljših
čistobakrenih
brizgalnic itd.

301 10—3
Prevzame tudi popravila, katera izvrši točno in po ceni.

Gospodarske stvari.

V boj proti peronospori.

S peronosporo se nam ravno tako godi kakor z zobobolom. Kadar me zob začne boleti, je že tudi pokvarjen. Kdor hoče zdrave zobe imeti, se jih mora dati preiskati dokler ga še ne bolijo. Če čakamo s škropljenjem proti peronospori tako dolgo, da jo že opazimo, do tačas nam je ona že veliko škodo napravila. Vsaki del, na katerem se ona prikaže, je že poškodovan in ne bo nikdar več zdrav. Vsepešno delujemo proti peronospori le tedaj, če škropimo poprej kakor jo vidimo. Zdravila za to bolezen nimamo. Pač pa imamo izvrstno sredstvo modro galico, katera zapreči kalenje trosov peronospore. Če padejo ti trosi na mesto, kjer se le najmanjša sled modre galice znajde, ne morejo kaliti in postanejo neškodljivi. Če je pa enkrat ta tros svojo kal v list ali v jagodo pognal, tedaj nima modra galica nič več upliva na njega.

Kedaj se naj škropi.

Težko je naprej naznaniti, kedaj se mora prvokrat škropiti, da se največji uspeh doseže, ker nimamo vsako leto enako vreme. Prvo škropljenje je največje važnosti, opraviti se mora jako zarano, kakor hitro začne trs poganjati. Prvo škropljenje tudi ne pride drago. Dokler so poganjki le 8—10 cm dolgi, se ne porabi dosti tekočine. Da se peronospore obranimo, mora se listje poškopiti že poprej, kakor njeni trosi začnejo kaliti. Največji upliv na uspeh škropljenja ima kedaj in kako se škropi. Ne bolj pogosto škropljenje — ne bolj močna tekočina ne more več tega popraviti, kar se je zamudilo, če se prvokrat prepozno škropi.

Lansko leto se je lahko pogosto sledeče opazovalo. Polovica vinograda bila je lepa, druga polovica brez grozdja. Eden vinograd zdrav, obetajoč lepo trgatav, sosedov podoba žalosti. Od kod to? Dobro ohranjeni deli vinogradov bili so škropljeni že pred deževjem, nekateri celo med dežjem. Sledilo je nato več dni z lepim vremenom za peronosporo. Petkrat na dan dež, sonce, soparica. Ni se škropilo, čakali so na lepo vreme, ker so mislili, če dežuje, škropljenje itak ne pomaga, — ker dež vso galico opere. To mnenje je celo napačno in je bilo lansko leto krivo izgube veliko sto tisoč kron narodnega premoženja.

V tako nevarnih časih porabiti se mora za škropljenje vsak trenotek. Kadar dež preneha, ja če rahlo dežuje, naj se kar nadalje škropi. Moč modre galice se skozi to ne zmanjša za veliko in pogosto je to edino sredstvo obraniti trgatav. Lansko leto imeli smo dosti dokazov za to.

Drugokrat se naj škropi hitro po cvetju. Poznejša škropljenja odvisna so od vremena in nastopa peronospore. Če opazimo, da se nam je peronospora precej razširila, tedaj ne rok križem držati. Škropimo z vsemi močmi in pogosto. Povzročeno škodo sicer ne moremo

veliko popraviti, pa nadaljno razširjanje s tem zabranimo, rešimo, kar se še rešiti da.

(Konec prihodnjic)

Društvena naznanila.

Dirkalsko društvo v Ljutomeru. Preposicije za spomladansko dirko za leto 1905 v nedeljo, dne 28. maja na Cvenu. I. Plemenska vožnja s prvenci 350 K, od teh 200 K od štaj. dež. zbora in 150 K od dunajskega dirkalskega društva za 3—8 letne na Štajerskem rojene in izrejene žrebce in žrebce, ki še pri nobeni dirki tekmovali niso in so v lasti kmetov posestnikov. Daljava 2000 m. Triletnim 25 m dovoljeno. 120 K in eno zastavo prvemu, 80, 60, 40, 30, 20 K. Vloga 6 K. Neobdarovani dobijo 4 K nazaj. II. Glavna vožnja: 400 K od dunajskega dirkalskega društva za 3 do 10 letne, na Štajerskem rojene in izrejene kobile in žrebce, ki so v lasti kmetov posestnikov konji z rekordom 2 : 05 ali boljšimi; za vsako boljše sekundo po 15 doklade. Daljava 2000 m. Triletnim 50 m dovoljeno. 130 K in eno zastavo prvemu, 80, 70, 50, 40, 30. Vloge 6 K; neobdarovani 4 K nazaj. III. Dopolnilna vožnja: 225 K od teh dalo 150 K badensko, 50 K dunajsko in 25 K ljubotomsko dirkalsko društvo. Za inozemske konje vsake starosti. Konji z rekordom 2 : 02, za vsako boljše sekundo 20 m doklade. Dobitelti prvih daril pri današnjih vožnjah pod I. in II. so od te vožnje izključeni. Štiri častna darila in sicer: En gig vreden 100 K prvemu, ena amer. dirkalska vpreza vredna 75 K drugemu, dvovprežne vajeti vredne 30 K tretjemu in ena ura vredna 20 K četrtemu. Daljava 2000 m. Vloge 5 K, neobdarovanim 3 K nazaj. Zadnji zglasivni termin v petek dne 26. maja dopoldne do 12 ure pri gospodu M. Zemliču v Ljutomeru. Druga določila kot prejšnja leta. Dirkališče je vozcem za vajo svojih konj samo zadnja dva dni pred dirko, t. j. 26. in 27. maja na razpolago. Za dirk. društvo: Josip Mursa, t. č. preds.

Slov. gosp. in izobraž. društvo „Skala“ v Št. Petru pri Mariboru priredi dne 4. junija veliko veselico na vrtu g. M. Muršeca. Natančen vzpored prihodnjic! K obilni udeležbi vabi odbor.

Bralno društvo za ljubotomsko okolico bo dne 21. t. m. imelo „besedo“ v veliki dvorani gospoda Kukovca. Iz prijaznosti bo sodelovalo „Slovensko pevsko društvo“ in udeleženci bodo imeli tudi priliko slišati gramofon g. dr. Grossmana. Vstopnina se ne bo pobirala nobena. Začetek točno ob 4. uri. K obilni udeležbi vabi odbor.

Slov. kat. izobraževalno društvo „Straža“ na Dunaju priredi v nedeljo, 14. maja popoldne takoj po slovenski službi božji zabavni večer z gledališko predstavo „Sv. Neža“ v veliki dvorani restavracije „zum grünen Baum“ v VII. okraju, Mariahilferstrasse 56, kamor vljudno vabi dunajske Slovence. Ta večer nastopi prvič društveni tamburaški zbor pod vodstvom g. kapelnika Franja Frasa. Začetek ob petih.

Iz Majšperga. Zahvala. Velepoštovani gospod dr. Franc Jurtela, deželni poslanec in odvetnik v Ptuj, je poslal našemu bralnemu društvu 5 K. Za ta velikodušni in domoljubni dar mu izreka najiskrenejšo zahvalo odbor.

Bralnemu društvu v Kostivnici so darovali: slavna posojilnica pri Sv. Križu tik Slatine 35 K, č. č. gg. Peter Erjavec 6 K, Alojzij Cilensek 3 K, Roman Skerbs 1 K, Simon Wut 4 K. Za hlagodušne darove izreka najpristrčnejšo zahvalo odbor.

Prostovoljno gasilno društvo v Okoslavcih priredi dne 14. maja veselico v prid društvene blaginje v gostilni g. M. Trstenjak v Vidmi. Za obilni obisk prosi odbor.

Zahvala.

Slavna posojilnica v Gornji Radgoni je darovala prostovoljnemu gasilnemu društvu v Okoslavcih 20 K, za kar izreka odbor najiskrenejšo zahvalo.

Listnica uredništva: Puščava: Prosimo Vas, oprostite, saj veste, da takihotic ne prinašamo, ker gg. večinoma ni ljubo.

Loterijske številke.

Gradec 6. maja: 30 59 22 3 48
Dunaj 6. maja: 70 30 86 84 61

Tržne cene

v Mariboru od 22. do 29. aprila 1905.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		19	60	20	40
rž		15	80	16	60
ječmen		17	20	18	—
oves		16	60	17	20
koruza		17	—	18	—
proso		18	60	19	40
ajda		17	60	18	40
seno		4	80	5	20
slama		3	90	4	30
fižola	1 kg	—	22	—	28
grah		—	40	—	48
leča		—	36	—	64
krompir		—	—	—	8
sir		—	36	—	72
surovo maslo		2	10	2	80
maslo		1	10	2	40
špeh		1	38	1	44
zelje, kislo		—	28	—	36
repa, kisla		—	20	—	24
mleko	1 lit.	—	20	—	22
ametana, sladka		—	40	—	56
„ „ „ kislá		—	60	—	70
zelje	100 glav	—	—	—	—
jajce	1 kom.	—	5	—	—

Kupujte
NARODNI KOLEK!

Slovinci! Spominjajte se
„Zgodovinskega društva!“

Trgovina z železnino „Merkur“

P. Majdič, Celje

priporoča: **Traverse, železniške šinje cement, cevi iz kamenčine in strešno lepenko.**

Razne poljedelske stroje

posebno pa

peronospora-brizgalnice.

! Gumi za cepljenje!

Kose, srpi in najboljši brusni kamni. Mreže iz trnjeve žice za ograje. Železno pohištvo in stoli ter mize za vrtove.

Cenik poljedelskih strojev je izšel.

311 4

Demetriji Glumac,

kotlarski mojster

Kaserngasse 13. MARIBOR Kaserngasse 13.

priporoča svojo veliko zalogo

kotlov,

najboljših

čistobakrenih

301 10—3 brizgalnic itd.

Prevzame tudi popravila, katera izvrši točno in po ceni.

